

סימן קלב

51

כ"ה א' מטר"מ תרנ"ח ברעזאן.

ימי המצרים יהפכו לנחמה ליד"י הרה"ג נ"י.

שברע העבר שלחתי לו משוכתי בדבר הגיטין, [עו'
 נחשו מהרש"ם חלק ב' סי' מ"ה חשו' ארוכה
 אל השאל (הג"ד יחיאל מיכל ז"ל) אבד"ק מינוח הג"ל
 שם, צענין גט שחמס העד בשם אביו וכתב ד"י
 הפוכה דהינו שרגל הגד"י נכמנה לנד ימין כמלטי
 צווי"ן הפוכין צפרסם ויחי צנסוע וכו', ועוד בדבר
 מים הנמשכין ממעיין והולכין דרך צריכה להרמיים דשם
 ונקרא מיליווקא אם נקרא נהר או שכלל בשם מעיינות
 וכו', והציא כמה חילוקים מה. ועוד שיש לכחוב כמו
 שנהגו מכבר מחשש לעו על גיטין הקודמים וכו', ועוד
 צענין כתיבה בגט שם העיר ניואנוב או ניונוב וכו',
 יעו"ש כ"ז באורך ואכמ"ל, ואחר זאת מכתבו נזכרתי
 כמ"ש מקודם מענין חשש לע"י לחלק בין אם מוסקיף
 דליכא לעו משא"כ נחיסר ממ"ש מקודם הנה צפר"ח
 א"ח סי' תל"ז אות י"ב בשם פשו' הרא"ש להיפך
 דהיי דאינו עושה עמה מעשה אלא בשוא"מ ליכא חשש
 לעו וז"ל ת' שערי דק מדעשש חא"ע סי' קכ"ג שהארין
 צבאור ד"ו אצל י"ל דכחות קתא וחיסר קתאו גרע טפי
 ועי' חו"מ סי' קי"ב ס"א בהג"ה וצ"מ ח"ע קי"ב ס"ס
 ל"ז כחות נ"א ע"א ופוס' ד"ה אחתן וצ"ע להג'
 מליקא שם ודוק.

ובשם עיר ניונוב שכתבתי לכחוב דמתקרא ניונאב
 יע"ש צ"ח דערי חיים ח"ב ח"ע ק"ד דבשמות
 עירות יש למנוך על וצ"ו צמקוס א' א"כ יכלו לכחוב
 ניונוב.

ובמ"ש נמשוכתי מהד"מ ח"ב ח"ע ק"ה ד"ל דצרות
 נכלל צמעיינות אף שהוסקיף וכתב אח"כ גם
 צרות שוב נזכרתי שכתשו' להר"ב אבד"ק קיטוב [עשו"מ
 מהרש"ם ח"א סי' ק"ח, וע"ע צמ"ד סי' ב"ן השגמי
 ע"י משטעות כ"ג ע"א דהא דשמי' בכלל אכילה ופריך
 מהא דשטועה שלא אוכל ולא אשמה וכו' שא"ה
 דכיון דאמר שלא אוכל והדר אמר שלא אשמה גלי
 דשמי' דאכילה גרידא היא וה"ל כיון שכתב אח"כ צרות
 גלי דשמי' דמעיינות אין צרות בכלל עי' כה"ג כחמים
 י"א ע"צ דנחמיה דכ' בקר מכלל דבין הערצים ממש וגם
 אם יכתוב מי מעיינות מי צרות כלל ו' משמע תרי מילי
 כמ"ש פוס' מנחות קנ"ז ב' ד"ה אי הכי, אצל י"ל דשא"ה
 דא"א לומר דתמורת שלמים היא פירוש לתמורת עולה
 משא"כ הכא, ועי' פוס' חולין ק"ב ב' ד"ה לר"י וכו'
 בשדה טרפה וכו', ויש להביא רא"י ממוס' כחות
 ל' ע"א ד"ה הכל צד"ש וכו' וי"מ דנניס פחיס
 חדא מלקא היא כלומר נמי שהם פחיס וכו' ע"ש
 וה"ל אם יכתוב מעיינות צרות י"ל דר"ל מעיינות שהם
 צרות אצל לפמ"ש הד"מ לכחוב מעיינות ואלצרות דבריו
 צ"ע.

והגני ידיו הדר"ש
 הק' שלום מרדכי הכהן אבד"ק ברעזאן

(* נתקן מספר שרית הדר (להנדד וחיאל מיכל העלור ז"ל) חיב
 סהרורא תנינא סי' ס"ו.

סימן קלג

אנחתי לווארשא ומת שם בסוף ג' שטעות מיום
 הנשואין ומשאר אח ילד קטן בן חצי שנה וא"כ יש
 להמתין עד שיהי בן י"ג ויציא שתי שערות והאלמנה
 היא לעירה בשנים, והמעשה הי' זה כערך שנה וממלה.

והנה להארין ולהעלות כל הדברים שיש לדבר בה
 תקצר היריעה מהכיל, נוסף לזה מחמת חולשת
 כחי ורוב טרדותי לא אוכל לעשות טעמים מה צדדי
 הימך, ועיין נחשו' רמ"א סי' י"ב צדון שהי' רימן על
 א"א ח"ל שם בצמצע התשובה ואם רוצים צדק
 ולא צפרודה נראה לנו ג"כ שמתירים כמו שהוכחנו
 לעיל צדאיות אמחיות לפי הנראה לנו לעג"ד אך יש
 לחוש צדון דיקן למה שחשש מהר"א נכתב' סי' רכ"ב

שאלה: הנה עובדא אשר שני אנשים התחטמו יחד
 אחד אפי הבן הוא דר צוארשא והשני דר
 פה ומיד אחר הנשואין נודע לאפי הכלה והכלה כי
 החתן הי' חולה מסוכן ר"ל אשר זב הרצה דם מצוארו
 אך לא הספן צמחטלותם הרבות העלימו זאת מצד
 הכלה והנשואין הי' צום ה', וביום א' אחר שבת
 קודש נמגלה זאת צלוי ונתלה מאור ונפל על ערש
 דוי ר"ל צבינה וצמ דם הרצה מהצואר ולקחו אותו

(* נתקן מקומי אשר נקרא יקונטרס עגורי וכו' שאלה א' בהלכות
 יבום הנפנית אל נדולי ישראל (מהנדד בשם שערלמוסער דל
 בעהודוס שרית אבן שהם יזרחישש שהם' ועוד כמ"ס וראה
 כתשובה שלאחיו עוד תשר ארוכה בשאלת עגונה זו.

וכתב לבסוף דאם לא יסקימו עמו אחרים אע"ג דאיה ליה ראיות ברורות להפיר מ"ת כיון דלעלמא דלאו דיני גמירי אחזק לכן יהי דברי בטלים כו' וכזה מלינו בהרבה תשובות מוהר"ם שכתב דאם לא יסקימו רבתי' עמו יהי דברי בטלים לכן גם אנחנו החמומים לא נקמוך אדעמינו להמירה לבעלה אם לא יסקימו עמנו שני חופסי ישיבות משתי עיירות ואם יסקימו עמנו נעטרף עמהם לעשות מעשה על דברינו להמירה ואם לא יהי דברינו בטלין לענין זה כו' עכ"ל. וא"כ מכש"כ יתום כמנוי ודאי לא יוכל לסמוך צענין שמור כזה על דעת עצמי לבד. לכן אמרתי להגיע כ"ו בקוצר אמרים לפני מלכים מלכי רבנן אולי הם ברוב תכחם אשר כל רו לא אנס מהם אולי

ימלאו מזור ומרופה לאשה לעירה זו להסיר אותה מכבלי עיגון כאשר פשו סכו"ל מדור דור למוש לתקנת עגונות והאשה ואפיה באו לפני בנקשה רבה להודקק עצמי לזה. והנה כפי דיעת האלמנה עדיין היא בחולה ואמרה לפי כי כאשר בא אליה ליל החופה נפל עלי' סרדה גדולה והיא לא ידעה מה עמו. ומיד הלך אל מטמו וגם היא נבהלה מפניו ואח"כ ראתה הרבה דם צמיטתה וצמיטתו ולא ידעה מה זאת כי לא עלה על דעתה שיש לו חלום זה מוינת דם מנוואר. אך ציוס שבת שאחר החמונה כאשר ראתה כי החתן נחלש ופאוב על המטה שאלה אל דודה אצי החתן מה זאת והשיב לה כי אין דבר אך נחלש מן הפוס של מסיבת מרעים שצאו לציט החמונה כנהוג. (א)

(א) כאן האריך הגאון וניל בהציעו בכהא דהיתרא להחירה סבב'י השיגון והחושא לשוק בלא לחכות לאח הפת הקפן וכתב עיו קצתו גדול ובסיפוס כתב בזה"ל:

ודנה שלחמי קונטרס זה ליד"ע הרב הגאון הגדול המפורסם על פני תנל צמיטתו היקרים ספר ג"ד וס' דעת תורה וס' משפט שלום והגהות על אר"ח ושתי תשובות מהרש"ם כש"ת מו"ה שלום מרדכי הכהן אבד"ק ברעואן נ"י חה תשובות:

בי"ה ד' האיינו כ"ו אלול תרס"ד ברעואן.

יכתב ויתחם בספרן של צ"ג כבוד יד"י הרב הה"צ התריף ובקי וכר' כש"ת מו"ה משה פ"מ נ"י מו"צ דק' לאד"ו.

מאז הגיעני מכתבו לאחר איניו צבריאות השלימות ומדפיסיים כעת מיצרי שו"ת מהרש"ם ס"ב ועלי העבודה בהגהות והוספות ובנירוף חמלות מכתמים לא יכולתי להודקק לדבר שמור הזה וצפרט כי אין לנו צרור שלא נבעלה ממנו רק ע"פ דברי וקשה לסמוך על האמונה חה עיקר גדול שאם נדע עכ"פ צברור שלא נבעלה יש ספק גדול כמ"ש מעכת"ה והי'

הדבר קשה נעיני ועלה בלי שאם ידקוק הרופאים מומחים שהיא בחולה או נחכס לעיין צבריאות אצל יראתי מנאמנות רופא שלא ישחזרו ורק אם יהי צאפשר לפעול צברור בלא חשד אז יהי מקום ללדד ומלאחי צשו"ת שצ"ו הגדול ח"א צקופו קוס"י משמ"ו שניה לנסות בדיקה אם היא בחולה לענין חשש זנות ע"ש ומרוב ערדותי הי' קשה עלי לחפש אחר מכתבו ובצנעו זו גמרתי שלימות הכתמים לפיעטרקוב מקום הדפוס. והנני בזה לנכס קליחתו על אשר לא השבתי עד כה ואצרכהו בצרכת השנים חללה שנה וקללתי ותחל שנה וצריכותי.

והנני ידיו הוד"ש באהבה בלוג"ה וחוחם בכרכת כהנים הק' שלום מרדכי הכהן אבד"ק הג"ל.

כה דברי המסאבוק צעפר רגליכם ומלפה לתשובתכם הרמה צמוקדם משה בר"א ז"ל פערלמוטטער מו"ל השוקן פה לאד"ו... צעהממ"ק יד משה... חמדת משה... חמדת הנפש. שו"ת מרשים שהם, וחי... על פמ"ג אר"ת ויו"ד... ועל מק"ח ה' פסק ושו"ת אכן שהם...

עוד בענין הנ"ל

מאז הגיעני קונטרסו עם הנוספות ומחמת האריכות לא מלאחי עם מוכשר לעיין בו ועמה מרוב הפלרוסיו ומכתמים הדופקים אמרתי יהיה מה אעבור על פרשתא דא. והנה צגוף ענין האומדנא שזועיל אחר החופה קודם שבעל. גם צמיטתו משפט שלו סי' ר"ל הבאתי דברי מוס' הרא"ש דבגשואה טעמא משום דאין אדם עושה צעילתו צעילת זנות אצל מח'

בעו"ה יום א' פ' ויקהל תרס"ח ברעואן. שוכ"ט לכבוד יד"י הרב הה"צ התריף ובקי מו"ה משה פ"מ נ"י מו"צ דק"ק לאד"ו בעהמ"ח כמה חיבורים.

(* נשוק ספר שרת אבן שהם סי' ספך (להגיד משה פערלמוטער זיל הנ"ל בהשר הניל).

רד"ך שהעלה ללא תליא צהכי והבאמי מש"ם דינמות
 ק"ו ועסה ראיתי שר"מ הביא מהשו"מ מהר"ק שהעיר
 צה. והנה צמחו ת"י סי' קל"ה געס תשו' הר"מ
 נעל צפיינו לסמוך על אומדנה זולת המצואר בש"ס
 או דמוכה טובא דליכא למחלי בשום מלחא. ומ"מ
 י"ל דנ"ד הוא מוכח טובא אך די'ש לפקפק מאן
 מוכח שהיה הולך מקודם החופה במצב מסוכן כה
 כל זמן שלא נמצר צעדים כדת של מורה שמת אחר
 החופה נסתכן דהא קי"ל ללא אמרי' כעשת מציאתן
 אלף במחמה וקדשים ורק להחמיר ולא להקל. ונידון
 האו"מ נמלה קודם הכשואין ואפי"ה לא רצה להמיר
 ומכ"ש נ"ד וגם אם שמעו השמועה אין זה הוכחה
 לבטל קידושין וחופה בלא צירור צעדים.
 ובדבר הספק שמת לא הביא צ"ש לכאורה יש לפקפק
 שהרי ספק זה נולד ממכה שנים כשנעשה בן
 י"ש והחוקטוהו גדול לענין כל המצות שצויהו כהפלין
 ואמרוג ולכל שאר המצות והיכא שלא נולדו הספיקות
 בחד אין צ' הספיקות מנזרפיין צודע וכלן נודע הספק
 מקודם. ומלאמי צמחו צ"ח ח"ש סי' ק"ל שהעלה
 צטוב ד' המוס' צצ"ב קי"ד שמתהו הטי"צ ושאר מחברים
 נהא דהקשו מחוקק דרצא וגם רי"מ הביא. והביא תי'
 דכיון שכבר היה בן י"מ והחוקק גדול לכל דבר לכ"ע
 מהני גם צשל מורה ולהוליא ממון והבא מרמזים פט"ו
 מסנהדרין ועוד צצמ"ק דבהחוקק מקודם מהני גם עדות
 ע"א למלקות וה"י צה ע"ש וא"כ ה"ג נ"ד.
 אך יש לצד דהא משהגיע לחיטך חייב בכל המצות ולא
 ה"י לנו עוד נ"מ אם חייב מה"מ או רק מדרבנן
 וכן להטעות צוה"כ גם צצנה י"ג קודם כלות יג"ש
 ממענין מד"ס ואף דנעצר כחוש וכן מקיליין מ"מ צביע
 לכן י"ג חפ"י לא הביא צ"ש גם צצכוש וכן ממענין מד"ס
 ח"כ לא ה"י לנו עוד נ"מ לדון אומו לגדול מה"מ מכה
 חוקק דרצא ח"כ ה"י בלא נודע הספק עד עמה כמ"ש
 כה"ג המג"א סי' חל"ע דבלא ה"י נ"מ קודם זה
 ה"י כנולדו צ' הספיקות ציחד. וע"י תשו' נו"צ מה"ק
 יו"ד סי' ס"ה. וה"י צה. אבל שו"ר דלימא דהא
 דצנה י"ג גם צצכוש וכן חייב להטעות הוא משום
 דה"י קד"א שמת גשרו ח"כ ה"י כבר נולד הספק
 והחוקק להחמיר. והנה עוד יש להעיר מדברי הר"מ
 צציאוריו לסמ"ג ה' מגלה והוצא צפר"ם דיני ס"ס אות
 ו' צהא דעוממוס חפ"י מינו אינו מוליא משום ד"ס צמרי
 גופי ל"מ וה"י צצ"ד אבל י"ל לפמ"ש הפמ"ג צצפ"ד
 דיני ס"ס אות ד' לחלק צה שפיר י"ל דנ"ד מהני
 הס"ס אבל כבר כתבתי דנ"ד נולד הספק מקודם וא"א
 לצרפו לס"ס. וצדצי מה שהספק דמתא קטן הוא ה"י
 ספק שאינו מלוי עיי"ש צציצורי דע"מ סי' נ"ג אות
 כ"צ צשם המו"ק דדוקא בלא שכי' כלל אינו מצטרף
 לס"ס ע"ש ח"כ ה"י צצ"ד וע"ע תשו' צצכת יוסף

חי"ד סי' י"ו. ושם צע"מ הביאמי ממכה מקומות
 וכמה חילוקים מה שיש לדון פט"י צנ"ד. אבל הנה
 גם צצשו' נטע שעשועים חל"ע סי' ק"ו העלה
 לחוקק דרצא אינו מוליא מידי ק"ס וה"י ספק הראוי
 להצטרף לס"ס והוכיח בן צכמה ראיות ע"ש. ולעומת
 זה הגאון מהר"י כבר דוד צצו"מ דברי אמת סי' ו'
 העלה דאין לצרפו לס"ס. ומ"ש רי"מ דצצפק לא על
 מהני גם ס"ס משום ח' כ"ה ד"מ חו"מ רס"י חל"ע.
 ומ"ש צצרי חוק' כחוטט כ"ג צהא דליצטרע חוקק ע"י
 שזרק לה קידושין הוא רק לכתחילה. והביא ממנהר"ט
 סי' מ"א ועיין במהר"ט צחי' על הר"י רפ"ק דקידושין
 דהעלה דה"י מה"מ וכ"ה צצ"י גיעין צ"ח וע"י צצנ"מ
 ח"ע סי' כ"ו סק"מ. ומ"ש מדברי הנו"צ דצמה לצוק
 לא ה"י דצצ"ע. הנה צצו"מ צ"ח ח"ע סי' ג"ט וסי'
 קל"ג קל"ד תמה עליו מדברי הרשב"א וריטב"א ומתק"י
 יצמות פ"י צ' למפורש דה"י דצ"ע וגם צצשו' צ"ש
 ח"ע סי' ק"ג העיר מה וא"י מלאמי צא"ו הגדול ה'
 חליה סי' חרע"צ אות ט' דמפורש בן וע"ש מ"ש
 עוד צה ומלאמי צצגמ"י פ"י מלישות צשם סה"מ
 שכתב ג"כ דה"י דצצ"ע. ועמ"ש לקמן צה.
 ובציקר האומדנה אשר דן עליו מעכ"מ לכאורה
 מלאמי סתירה מתשו' יריעות שלמה ח"צ
 סי"ח שהארץ להוכיח דיון עלמה שמתקדשה לבטל
 ונשאת ואח"כ נודע שהוא נאחז מכבר בחולי הצרעת
 ומכנה לו ולה וא"א שיתרפא צצבר נאכל ח"י צצרו כאשר
 העידו הרופאים והשואל רצה לדון שא"צ גט מה"מ עכ"פ
 דה"י קידושי טעות והגאון הנה על קדקדו והוכיח צכמה
 ראיות דצאשה ל"ש קידושי טעות יה' ע"י ח"ה מוס'
 שיה"י וסי"ס שהם קידושי מורה וע"ש מ"ש המגיה
 צה ע"ש צארוך. וא"כ נעלה הדלת לפנינו. ואולם
 הנה מלאמי צא"ו הגדול צצו"מ צצכוש סי' מרס"א תשו'
 הר"ש שכתב דאם ה"י סומא צצ' עיניו וה"י לא ידעה
 ח"צ גט כלל דקידושי טעות הן. ע"ש ח"כ מזה יש
 לנו יסוד גדול לגד"ד דהחשיב"ס והולך למוס' וא"י
 לבטול כלל דודאי גרע טפי מסומא צצ' עיניו דודאי
 ח"צ גט ורואה ח"י הדברים ק"ו. אך צצ"מ לעיל
 דנריך צצבר צעדים שה"י חולה צצמלה זו קודם ישוואין
 אף ד"ל דתליא צצמלוקס ר"י ורגנן דקידושין ע"ע
 ה"י קי"ל צצצן ללא אוליין צצמ' השמא ח"ל דדוקא
 השם דה"י נגד חוקק ממון וע"י צצ"ו יו"ד סי'
 ח' סו"ס ק"ו וגאון צצ' למו"מ סי' של"ה וצצ"ש
 להקפ"ה"ם ש"ג סופ"א ופי"צ ומוס' דה"י ע"צ צצ"ה
 השמא וכו' צצ"ש דרוב צ"ח צצמיאס הן ולכן מוקמי'
 צצוקק דהשמא ומוס' דלהיפוך צצמלא חולה אמרי'
 להיפוך דמעיקרא ה"י צצרא והשמא הוא דליצטרע.
 סוף דבר ה"י אם יצורר שה"ל חולי זו עוד קודם
 ישוואין או גם דעמי מסכמת להמיר ח"ה האשה